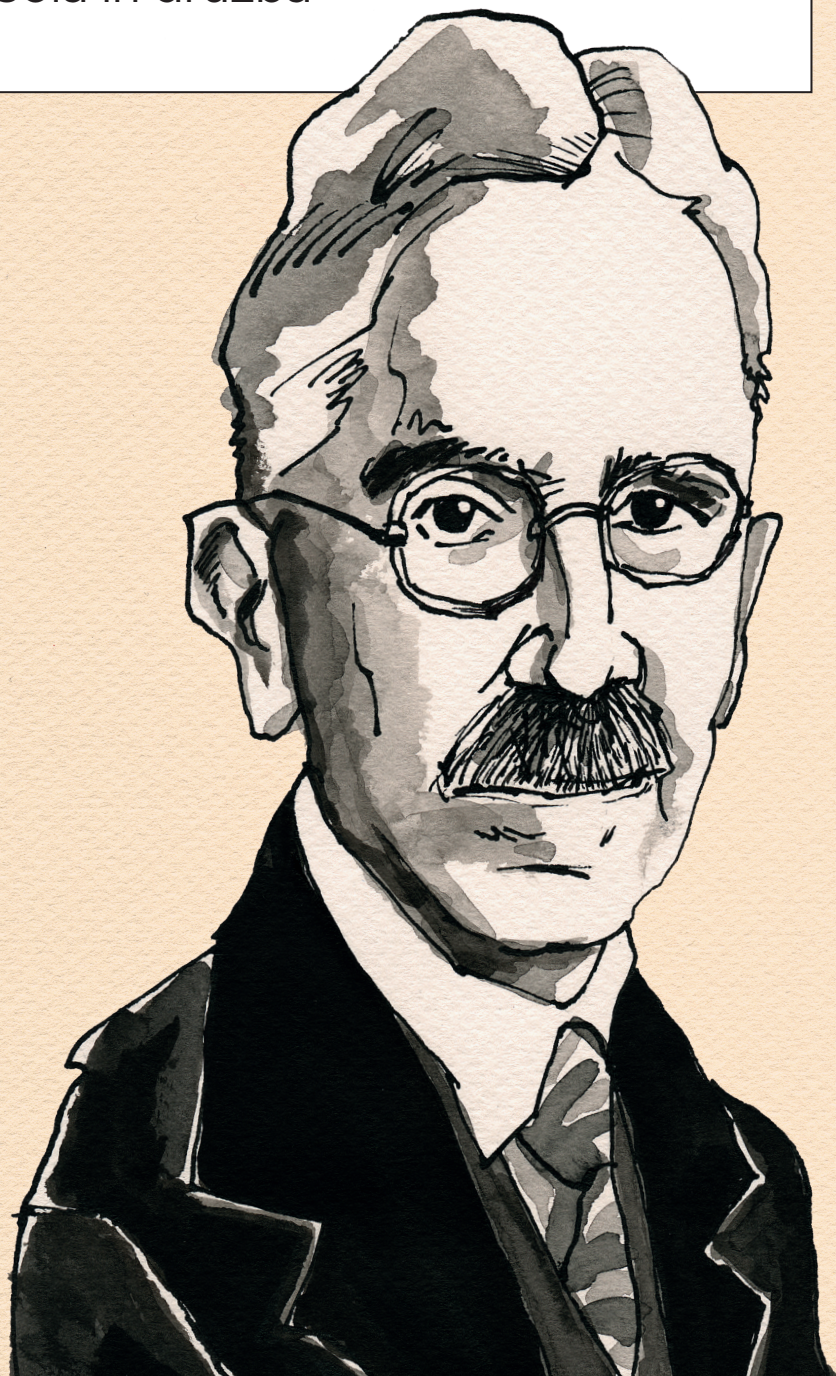

John Dewey

Šola in družba

John Dewey

Šola in družba

Spremni študiji

Slavko Gaber in **Ana Pešikan**

John Dewey
Šola in družba

Naslov izvirnika The School and Society

Spremni študiji Slavko Gaber in Ana Pešikan

Prevod Goran Gaber

Slovenski jezikovni pregled Mojca Dobnikar

Izdala in založila Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani

Za založnika Janez Krek, dekan

Oblikovanje naslovnice Roman Ražman

Priprava Igor Cerar

Tisk Tiskarna Littera picta d.o.o, Ljubljana

Naklada 500 izvodov

Prva izdaja, prvi natis

Ljubljana, maj 2012

Izdajo knjige je finančno podprla Javna agencija za knjigo
Republike Slovenije.

.....
CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37:1
316.74:37

DEWEY, John, 1859-1952

Šola in družba / John Dewey ; spremni študiji Slavko Gaber in Ana
Pešikan ; [prevod Goran Gaber]. - 1. izd., 1. natis. - Ljubljana : Pedagoška
fakulteta, 2012

Prevod dela: The school and society

ISBN 978-961-253-060-0

261780736
.....

© Pedagoška fakulteta, 2012

KAZALO VSEBINE

5	Uredniška beseda
	<i>Prvo poglavje</i>
7	MOJE PEDAGOŠKO PREPRIČANJE
	<i>Drugo poglavje</i>
17	ŠOLA IN DRUŽBENI RAZVOJ
	<i>Tretje poglavje</i>
29	ŠOLA IN OTROKOVO ŽIVLJENJE
	<i>Četrto poglavje</i>
43	POTRATNOST V EDUKACIJI
	<i>Peto poglavje</i>
57	RAZVOJ POZORNOSTI
	<i>Šesto poglavje</i>
63	OTROK IN KURIKUL
	<i>Sedmo poglavje</i>
79	TRADICIONALNA IN NAPREDNA EDUKACIJA
	<i>Osmo poglavje</i>
83	POTREBA PO TEORIJI IZKUŠNJE
	<i>Deveto poglavje</i>
87	MERILA IZKUŠNJE
	Spremni študiji
	<i>Slavko Gaber</i>
99	DEWEY Z IZKUŠNJO UČENCA IN UČITELJA
	<i>Ana Pešikan</i>
119	DEWEYJEVA AKTIVNA ŠOLA
137	Stvarno in imensko kazalo

UREDNIŠKA BESEDA

Izbor tekstov Johna Deweyja (1859–1952), ki je pred nami, je deloma razširjeno delo, ki je z naslovom *The School and Society* prvič izšlo leta 1899. Besedila, o katerih Jay (2002, str. 199) trdi, da so Deweyjevo »najpogostejše brano delo«, poskušajo vsaj nekoliko zapolniti praznino v prevajanju del enega od treh najbolj znanih utemeljiteljev konstruktivizma na področju koncipiranja šole, pouka, učenja in vzgoje sploh. Ob tem, ko smo leta 2010 v zbirki *Temeljne razprave* objavili *Mišljenje in govor* Leva S. Vigotskega, drugega od treh konstruktivistov, letos tudi v počastitev 60. obletnice smrti Johna Deweyja objavljamo tekste, ki osvetljujejo razmerje med šolo, družbo in demokracijo. Rečeno bolje, teksti poskušajo pojasniti, misliti razmerje med šolo in družbo v času demokracije. Naš namen pri tem je skromen: v slovenskem jeziku vsem, ki v svojih ravnanjih in zapisih v središče pedagoškega dela postavljajo otroka, približati delo avtorja, za katerega velja, da je pravzaprav utemeljitelj te ideje. Ne povsem brez namena pri tem v zadnjem delu knjige objavljamo tudi njegovo kritično refleksijo gibanja »nova edukacija«, ki se je razvilo ob pogostem sklicevanju nanj. Tekst, ki bolj podrobno predstavlja koncept izkušnje, pa naj bi omogočil tudi začetni vpogled v del konceptualizacije pragmatizma.

IZ VSEBINE

VELIKOKRAT GOVORIMO O RAZVAJANJU OTROKA in razvajanem otroku. Ko slednjemu preveč popuščamo, je učinek dolgotrajen. Vzpostavi namreč razpoloženje, ki v prihodnosti deluje kot samodejna zahteva po tem, da ljudje in predmeti strežejo njegovim željam in kapricam. Otroka pripravi do tega, da išče situacije, ki mu omogočijo, da naredi to, kar bi v tistem trenutku rad počel. Do situacij, ki zahtevajo trud in vztrajanje pri premagovanju ovir, čuti odpor ter je v njih sorazmerno nevešč. V tem, da načelo zveznosti izkušnje lahko deluje tudi tako, da kako osebo pusti na nizki stopnji razvoja, ki omejuje njene kasnejše sposobnosti za razvijanje, ni nič presenetljivega.

ČE JE »STARA VZGOJA« ZANEMARJALA DINAMIČNO LASTNOST – razvijajočo se silo, ki jo vsebujejo otrokove trenutne izkušnje – in zato domnevala, da upravljanje in usmerjanje zahtevata zgolj in preprosto le to, da otroka postavimo na določeno pot in ga pripravimo do tega, da hodi po njej, je »nova vzgoja« v nevarnosti, da idejo razvoja popolnoma formalizira in izprazni. Od otroka pričakujemo, da to in to dejstvo ali resnico »razvije« iz lastnega uma. Naročimo mu, da naj sam razmisli o stvareh ali pride do rešitev, ne da bi ob tem poskrbeli, da ga obdajajo razmere, ki so potrebne za začetek in usmerjanje mišljenja. Iz nič se ne more razviti nič; iz neobdelanega nič drugega kakor neobdelano, in to se gotovo pripeti, ko otroka napotimo k njegovemu sebstvu kot k nečemu dokončnemu ter ga pozovemo, da naj od tod črpa nove resnice narave ali nova vedenja.